
Selekcijsko tekmovanje s področja zgodovine za učenke in učence 8. in 9. razreda osnovne šole

NAVODILA ZA VREDNOTENJE – ŠOLSKA STOPNJA TEKMOVANJA, 7. 12. 2023

Splošna navodila za vrednotenje

- Če je pravilnemu odgovoru dodano nekaj, kar ni pravilno (tudi zapis v oklepaju), se odgovor vrednoti kot nepravilen.
- Ne priznajo se zapisi, ki imajo zaradi pravopisnih napak spremenjen pomen.
- Pri nalogi izbirnega tipa z enim pravilnim odgovorom se točke ne prizna, če je izbran več kot en odgovor.
- Kot sprejemljivi odgovori se priznajo tudi odgovori, ki jih je Državna tekmovalna komisija zapisala *v poševnem tisku*.
- Upoštevajo se tudi drugi strokovno utemeljeni odgovori.

1. naloga (5 točk)

- a) B (1 točka)
- b) Vojvodine, grofije in mejne grofije (marke). / *Vojvodine in (mejne) grofije*. (1 točka)
- c) Na Ogrsko in Benetke (Beneško republiko). (1 točka)
- č) Spadalo je pod Ogrsko. (1 točka)
- d) Koroška. (1 točka)

2. naloga (5 točk)

- a) C (1 točka)
- b) Na osnovi neveščega izsekavanja gozdov in spreminjanja tal v obdelovalne površine. / *Poselili so območja blizu ravnin, ki so imela dobro zemljo, ki so jo obdelali že staroselski prebivalci. / Ker so se marsičesa glede obdelave zemlje naučili od staroselcev*. (1 točka)
- c1) Območje z nizkim rastjem so spomladi posekali, nato požgali. (1 točka)
- c2) S pepelom pognojeno zemljo so nato prekopali in pripravili za setev/posejali. (1 točka)

č) Izsekavanje oz. krčenje gozdov. / *Izsuševanje močvirnatih tal.* (1 točka)

3. naloga (4 točke)

a) C (1 točka)

b) Pri obeh načinih obdelovanja zemlje je del polja počival. / Pri obeh načinih obdelovanja zemlje so samo določen del polja (*pri dvopoljnem je to polovica, pri tripoljnem pa dve tretjini*) prekopali in posejali. (1 točka)

c) Zaradi ornega poljedelstva in novega načina obdelave tal. / *Zaradi ustaljevanja njiv. / Več obdelane zemlje. / Zemlja je bolje obrodila oz. je nudila obilnejši pridelek.* (1 točka)

č) Ljudje so bili bolj zdravi / *bolj krepki / bolj siti. / Število prebivalstva je naraščalo. / Imeli so več otrok.* (1 točka)

4. naloga (4 točke)

a1) Hiše so bile nanizane/*strnjene* ob cesti. (1 točka)

a2) Za hišami so se v dolgih pravokotnih pasovih raztezale njive. (1 točka)

b) Posledica obdelave polj s plugom. (1 točka)

c) Hube. / *Enodružinska kmečka gospodarstva.* (1 točka)

5. naloga (5 točk)

a) Zunanja kolonizacija. / *Načrtna kolonizacija.* (1 točka)

b) Loško gospostvo. / *Škofjeloško gospostvo.* (1 točka)

c) Nemško govoreča skupnost se je naselila v hribovit in odmaknjen del Selške doline, *kjer je živel zaprt vase in v svoj tradicionalni svet.* (1 točka)

č1) Kočevska. (1 točka)

č2) Odselili so se med 2. svetovno vojno, *leta 1941.* (1 točka)

6. naloga (4 točke)

a) Rovka. / Rovnica. / Motika.

Obkrožen predmet je prvi v drugi vrsti desno. (1 točk)

Za zapis poimenovanja in obkrožen pravilen predmet skupaj 1 točka.

b) Lemež. / *Železno rezilo na plugu.* (1 točka)

c) Plug z železnim rezilom orje globlje od rala in zemljo obrača. (1 točka)

č) Za konjsko opremo. / *Za vprego konj. / Za vodenje konj.* (1 točka)

Odgovora v povezavi z voli se ne prizna.

7. naloga (4 točke)

a) Obkrožena je Karantanska marka. (1 točka)

b) Štajerska dobi ime po gradu Steyr, ki je bil (rodbinsko) središče Otokarjev. (1 točka)

c) Gradec. (1 točka)

č) Otokarji. / *(Bavarska plemiška rodbina) Traungauci.* (1 točka)

8. naloga (4 točke)

a) B (1 točka)

b) Gorenjsko z Ljubljansko kotlino in (vzhodno) Notranjsko. (1 točka)

c) C (1 točka)

č) Zaradi spora med Andeškimi, ki so bili mestni gospodje Kamnika, in Spanheimi, ki so bili mestni gospodje Ljubljane, so Andeški uvedli obvezno potovanje blaga skozi Tuhinjsko dolino, kar je gospodarsko škodovalo konkurenci, spanheimski Ljubljani. / Obvezna je navedba: *Potovanje blaga skozi Tuhinjsko dolino je gospodarsko koristilo andeškemu Kamniku in gospodarsko škodovalo spanheimski Ljubljani.* (1 točka)

9. naloga (5 točk)

- a) Gorica dobi ime po gričku oz. gorici nad levim bregom Soče. (1 točka)
- b) B (1 točka)
- c1) Zapletli so se s Habsburžani. (1 točka)
- c2) Leta 1500 zadnji goriški grof umre in goriška posest pripade Habsburžanom. (1 točka)
- č) Zaradi prostorske razdrobljenosti posestev. (1 točka)

10. naloga (5 točke)

- a1) Seči. / Széchy. (1 točka)
- a2) Baniči. / Bánffy. (1 točka)
- b) Kralj Matjaž. (1 točka)
- c) A (1 točka)
- č) Zaradi smrti Matije Korvina *se zmanjša ogrski pritisk na naše kraje. / Po Korvinovi smrti se je turški/osmanski pritisk na Ogrsko povečal, zato so se ogrski vojaki umaknili iz naših krajev.* (1 točka)

11. naloga (5 točk)

DA, NE, DA, NE, NE

Za vsak pravilen odgovor 1 točka, skupaj 5 točk.